

Sarajevo, 28.02.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.02.2022. – 25.02.2022.

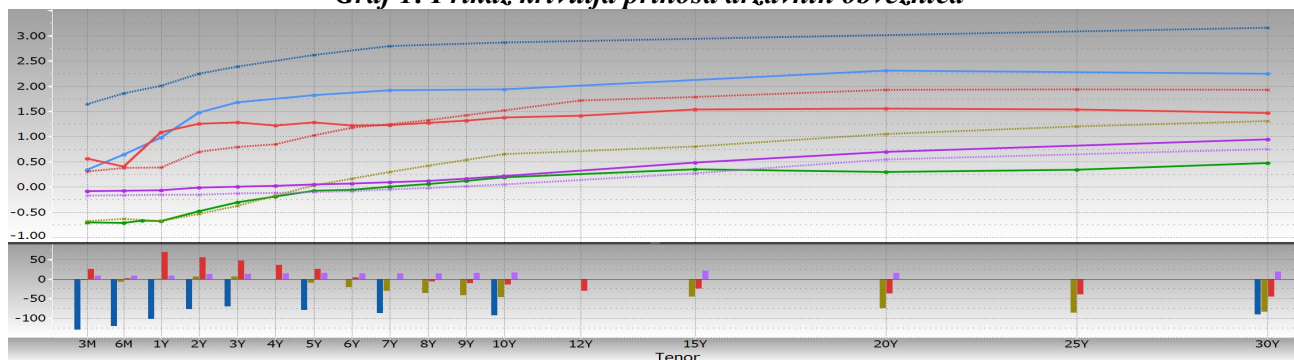
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	18.2.22		25.2.22		18.2.22		25.2.22		18.2.22		25.2.22		18.2.22		25.2.22	
2 godine	-0,48	-	-0,38	↗	1,47	-	1,57	↗	1,27	-	1,21	↘	-0,02	-	-0,02	→
5 godina	-0,07	-	0,00	↗	1,82	-	1,87	↗	1,28	-	1,25	↘	0,05	-	0,04	↘
10 godina	0,19	-	0,23	↗	1,93	-	1,96	↗	1,38	-	1,46	↗	0,22	-	0,21	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	18.2.22	-	25.2.22
3 mjeseca	-0,689	-	-0,718
6 mjeseci	-0,716	-	-0,714
1 godina	-0,663	-	-0,640

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 25.02.2022. godine (pune linije) i 18.02.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Događanja u vezi s Ukrajinom su nastavila da budu u fokusu finansijskih tržišta, a već od početka prošlog tjedna zabilježena je rasprodaja dionica, dok je nakon vijesti da je Rusija započela napad na Ukrajinu došlo do izraženog rasta potražnje za sigurnijim investicijama, što se odrazilo na dalji pad europskih indeksa dionica, ali i prinosa državnih obveznica. Lideri EU su ubrzo dali široku podršku paketu sankcija, koji između ostalog, ima za cilj da ograniči pristup finansijskom sektoru Europe. Iako je nakon prvog napada došlo do pada prinosa obveznica eurozone, isti su krajem tjedna korigirani naviše. Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su povećani između 4 i 10 baznih bodova, pri čemu su najveće promjene zabilježene kod obveznica kraćih dospijeća. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su u odnosu na prethodni tjedan zabilježili pad od 1 do 2 bazna boda.

Član UV ECB De Galhau je izjavio da će ECB obustaviti neto kupovine obveznica „nekada oko III tromjesečja“, ali da će nakon toga ostaviti otvorene opcije u ovisnosti o tomu kako se inflacija bude kretala. Dodao je da sada nema smisla odlučivati o budućem datumu povećanja kamatnih stopa. Njegov kolega iz Austrije Holzmann je izjavio da postoji mogućnost da ECB poveća kamatne stope do ljeta, ali i da je moguće da do promjene kamatnih stopa dođe prije nego što ECB okonča program kupovina

obveznica. Ova izjava je u suprotnosti sa dosadašnjim stavom ECB, da bi prije bilo kakve promjene kamatnih stopa prvo trebalo ukinuti program kupovina obveznica. Ipak, Holzmann je dodao da je moguće i da se prvo povećanje dogodi tijekom ljeta, a da bi drugo povećanje kamatnih stopa moglo biti krajem ove godine. Nakon toga, Holzmann je izjavio da je jasno da se ECB kreće ka normalizaciji monetarne politike, te dodao da je moguće da događanja u Ukrajini donekle odgode, ali ne i zaustave, izlaz iz stimulansa.

Krajem tjedna glavni ekonomista ECB Lane je tijekom sastanka izložio da bi prema procjenama događanja u Ukrajini mogli da utječu na smanjenje outputa eurozone za 0,3% do 0,4% u ovoj godini. U mjesečnom izvješću Deutsche Bundesbank je navedeno da postoji mogućnost da je ekonomija Njemačke u I tromjesečju ove godine ušla u recesiju (pad GDP-a od 0,7% zabilježen je u IV tromjesečju 2021. godine), a nakon što je omikron soj virusa utjecao na rekordan broj zaraženih i time doprinio padu aktivnosti. Prognoze ove središnje banke su u suprotnosti sa istraživanjem Bloomberg-a prema kojem ekonomisti očekuju da će u ovom tromjesečju GDP Njemačke biti povećan za 0,4% na tromjesečnoj razini. Pod utjecajem posljednjih događanja predsjednica ECB Lagarde je izjavila da je ECB spremna da poduzme bilo koju vrstu akcije unutar svojih odgovornosti kako bi se osigurala cjenovna i financijska stabilnost u eurozoni. To uključuje osiguranje dovoljne razine likvidnosti i gotovine, kao i korištenje opcionalnosti i fleksibilnosti prilikom određivanja monetarne politike. Lagarde je dodala da uposlenici ECB trenutno vrše reviziju svojih projekcija, te da su bilo koje brojke koje sada kruže preuranjene, jer se situacija i dalje razvija.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	VELJAČA	0,3%	0,3%	2,3%
2.	Stopa inflacije – EZ (final.)	SIJEČANJ	5,1%	5,1%	5,0%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	SIJEČANJ	2,3%	2,3%	2,6%
4.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SIJEČANJ	6,7%	6,4%	6,9%
5.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	SIJEČANJ	5,1%	5,0%	4,2%
6.	Stopa inflacije – Italija (final.)	SIJEČANJ	5,3%	5,1%	4,2%
7.	Stopa inflacije – Austrija (prelim.)	VELJAČA	3,7%	4,1%	3,3%
8.	Stopa inflacije – Belgija	VELJAČA	-	8,04%	7,59%
9.	GDP – Njemačka (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	-0,7%	-0,3%	1,7%
10.	GDP – Francuska (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	0,7%	0,7%	3,1%
11.	GDP – Belgija (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	0,5%	0,5%	2,0%
12.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	VELJAČA	113,1	114,0	112,7
13.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	VELJAČA	-8,8	-8,8	-8,5
14.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	VELJAČA	96,5	98,9	96,0
15.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	VELJAČA	96,2	99,2	95,8
16.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	OŽUJAK	-6,3	-8,1	-6,7
17.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	SIJEČANJ	24,4%	25,0%	24,2%
18.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	PROSINAC	-	14,3%	22,2%
19.	Stopa nezaposlenosti – Finska	SIJEČANJ	-	7,5%	6,7%
20.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	SIJEČANJ	-	-2,4%	-0,1%

SAD

Pored geopolitičkih tenzija i invazije Rusije na Ukrajinu, fokus investitora proteklog tjedna u SAD je bio usmjeren i na objavljivanje ekonomskih pokazatelja, prije svega vezanih za indeks potrošačkih cijena, potrošnju i GDP krajem tjedna, a koji su bili bolji od očekivanih. Prinosi na američke obveznice su zabilježili rast između 3 i 10 baznih bodova na tjednoj razini. U svjetlu sankcija upućenih Rusiji usljed invazije na Ukrajinu, američke i europske sile su se obvezale da će ukloniti neke ruske banke iz SWIFT sustava, što ima za cilj dodatno izolirati Rusiju od globalnih financijskih kanala. S druge strane, predsjednik Putin je naredio ruskim nuklearnim snagama da se podignu na visoku razinu pripravnosti, opravdavajući to agresivnim izjavama NATO-a i ekonomskim sankcijama protiv Moskve. Član FOMC-a Waller je pozvao na povećanje referentne kamatne stope za cijeli postotak do polovine godine, počevši od povećanja za 50 baznih bodova već na sjednici u ožujku. Predsjednica Fed-a iz San Francisca Daly je

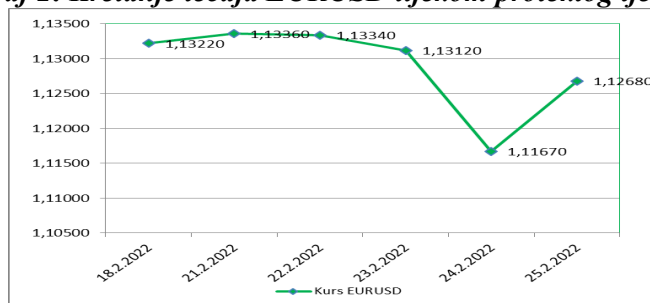
izjavila da trenutne geopolitičke tenzije između Rusije i Ukrajine ne bi trebalo da imaju utjecaj na očekivano povećanje referentne kamatne stope narednog mjeseca.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – drugi prelim. podatak (G/G) IV tromjesečje	7,0%	7,0%	2,3%
2.	Indeks osobne potrošnje – drugi prelim. podatak IV tromjesečje	3,4%	3,1%	2,0%
3.	Obujam porudžbina trajnih dobara P SIJEČANJ	1,0%	1,6%	1,2%
4.	PCE deflator (G/G) SIJEČANJ	6,0%	6,1%	5,8%
5.	Indeks osobnih prihoda (M/M) SIJEČANJ	-0,3%	0,0%	0,4%
6.	Indeks osobnih rashoda (M/M) SIJEČANJ	1,6%	2,1%	-0,8%
7.	Indeks potrošačkog povjerenja VELJAČA	110,0	110,5	111,1
8.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 18. VELJAČE	-	-13,1%	-5,4%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 19. VELJAČE	235.000	232.000	249.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 12. VELJAČE	1.580.000	1.476.000	1.588.000
11.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda VELJAČA	10	1	8
12.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Čikaga SIJEČANJ	0,16	0,69	0,07
13.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Mičigena F VELJAČA	61,7	62,8	67,2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1322 na razinu od 1,1268.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Privatni sektor u Velikoj Britaniji je rastao najbržim tempom od prošlog ljeta, jer su olabavljene restrikcije uvedene zbog Covid19 povećale potrošnju građana usmjerenu ka putovanjima i industriji zabave, pokazali su PMI podaci objavljeni u proteklom tjednu. Početkom tjedna premijer Johnson je iznio plan za ukidanje svih zakonskih ograničenja, koji će biti zamijenjen naglaskom na „zdrav razum“ i osobnu odgovornost u sljedećoj fazi pandemije.

Viceguverner BoE Ramsden je izjavio da je ekonomija Velike Britanije do sada potvrdila elastičnost, bez obzira na posljedice izazvane Brexitom i pandemijom Covid19. Brzorastuća inflacija je utjecala na snažan rast duga Velike Britanije ograničavajući ministra financija Sunaka da pomogne u ublažavanju troškova života kada bude prezentirao proračun narednog mjeseca.

Viceguverner BoE Broadbent je prilikom obraćanja pred parlamentarnim Odborom za trezor, istaknuo kako je trenutno razdoblje najizazovnije za monetarnu politiku od razdoblja od kada se primjenjuje politika ciljane inflacije, odnosno od 1992. godine. Guverner BoE Bailey je istaknuo da postoje veoma jasni rizici da će visoka inflacija postati utemeljena u ekonomiji ukoliko se pokrene ciklus većeg rasta cijena koji će podstaći rast plaća. Glavni ekonomista BoE Pill je istaknuo da će BoE tragati za mjerama kojima će brzorastuću inflaciju dovesti na „umjerenu razinu“ i na razinu koja „neće ometati ostatak ekonomije“. Njegova koleginja Mann je istaknula da je u ovom mjesecu glasovala za povećanje referentne kamatne stope za 0,50% (na 0,75% sa 0,25%), jer je uočila tek slabe znakove da očekivanja javnosti o cijenama popuštaju, što je rizik da inflacija ostane previsoka, dok je većina članova MPC glasovala povećanje na 0,50%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	VELJAČA	-	9,5%	7,6%
2.	PMI prerađivački sektorP	VELJAČA	57,0	57,3	57,3
3.	PMI uslužni sektor P	VELJAČA	55,5	60,8	54,1
4.	PMI kompozitni indeks P	VELJAČA	55,3	60,2	54,2
5.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	SIJEČANJ	-4,2	-3,7	14,6
6.	Gfk povjerenje potrošača	VELJAČA	-18	-26	-19

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,83326 na razinu od 0,84022, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3589 na razinu od 1,3409.

JAPAN

Vlada Japana je odobrila rekordno visoki inicijalni paket potrošnje u vrijednosti od 940 milijardi USD za narednu fiskalnu godinu, čime su stvoreni uvjeti za potpuno usvajanje proračuna u ožujku. Premijer Kishida smatra da će ovaj proračun pomoći ekonomiji da se izvuče iz krize izazvane Covid19. Ekspanzivni fiskalni paket će, također, dodatno opteretiti najveći dug u industrijskom svijetu, koji je više od dva puta veći od ekonomije Japana (oko 5 bilijuna USD).

Ministar financija Suzuki je izjavio da će Japan pratiti kako bi rastuće kamatne stope u zapadnim zemljama mogle utjecati na njihovu ekonomiju, pošto bi veći prinosi na obveznice povećali troškove zaduživanja najvećem javnom dugu u industrijskom svijetu. Kyodo news su objavile da Japan razmatra dodatno oslobađanje svojih rezervi nafte u suradnji sa SAD-om i drugim zemljama. Guverner Kuroda je izjavio da BoJ nema neposredan plan da povuče svoje ogromne poticaje, ali će detaljno ispitati kako bi sve veći uvozni troškovi mogli utjecati na percepciju javnosti u vezi sa kretanjem inflacije. Kuroda je također izjavio da će BoJ pažljivo pratiti kako će eskalacija tenzija u Ukrajini utjecati na cijenu nafte, s obzirom na to da se Japan velikim dijelom oslanja na uvoz energije. Stopa inflacije u Tokiju se u veljači ubrzala najbržim tempom u posljednje dvije godine, što sugerira da će rastući troškovi goriva i hrane utjecati na potrošnju i krhki ekonomski oporavak zemlje. Analitičari očekuju da će kriza u Ukrajini dodatno ubrzati inflaciju u narednim mjesecima kroz rast globalnih cijena energenata i robe, time nanoseći štetu gospodarstvu Japana.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	VELJAČA	-	52,9	55,4
2.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	VELJAČA	-	42,7	47,6
3.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	VELJAČA	-	44,6	49,9
4.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final.	SIJEČANJ	-	61,3%	40,6
5.	Indeks proizvod. cijena uslužnog sektora (G/G)	SIJEČANJ	1,2%	1,2%	1,1%
6.	Stopa inflacije (G/G)	VELJAČA	0,7%	1,0%	0,6%
7.	Vodeći indeks (final.)	PROSINAC	-	104,8	103,9
8.	Koicidirajući indeks (final.)	PROSINAC	-	92,7	92,8

JPY je tijekom proteklog tjedna blago deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 130,22 na razinu od 130,25. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 115,01 na razinu od 115,55.

NAFTA I ZLATO

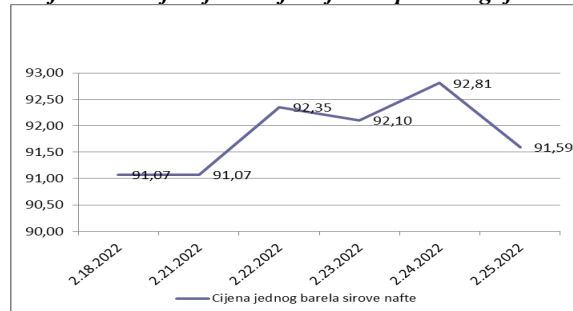
Na otvaranju njujorške burze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,07 USD (80,44 EUR). Tržište nafte je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika u SAD, te je prvi radni dan trgovanja naftom bio utorak.

Cijena nafte je tijekom proteklog tjedna bila pod snažnim utjecajima geopolitičkih tenzija na relaciji Ukrajina – Rusija. U takvim uvjetima cijena nafte je tijekom trgovanja u proteklom tjednu na momente bilježila rast do 100 USD po barelu, prvi put od 2014. godine, ali se do zatvaranja EU tržišta uglavnom vraćala na razinu od oko 92 USD po barelu. Značajna volatilnost cijene nafte zabilježena je u četvrtak, kada je cijena tijekom trgovanja dostigla razinu od 100 USD po barelu, a što je uslijedilo nakon što je Rusija pokrenula invaziju na Ukrajinu. Ovakve okolnosti su pojačale zabrinutost investitora oko isporuke nafte i plina što se odrazilo na snažan rast cijene ovih energenata. U petak je cijena nafte bila manje volatilna i uglavnom se kretala na razini od oko 92 USD po barelu.

OPEC+ će se vjerojatno držati svoga plana postupnog povećanja proizvodnje nafte na sastanku koji se održava u ovom tjednu, čak i nakon invazije Rusije na Ukrajinu, što je događaj koji je utjecao na rast cijene ovog energenta. Pojedini zvaničnici OPEC+ su istaknuli da je volatilnost i rast cijene nafte, posebno rast ka razini od 100 USD po barelu, rezultat geopolitičkih tenzija i ne reflektira odnose ponude i tražnje.

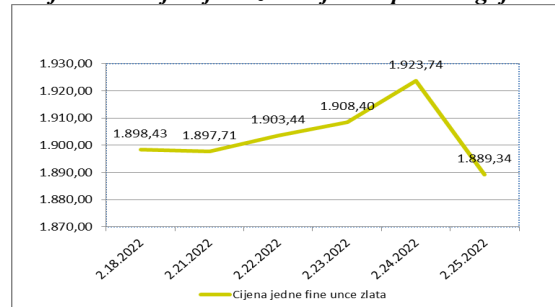
Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 0,57%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,59 USD (81,28 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.898,43 USD (1.676,76 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bilježila rast. Početkom tjedna cijena je povećana nakon što je predsjednik Rusije Putin priznao samoproglašene republike u Ukrajini. Narednih dana tenzije su nastavljene, te je predsjednik Biden objavio nove sankcije Rusiji i optužio predsjednika Putina da počinje invaziju na Ukrajinu. Sredinom tjedna cijena je premašila razinu od 1.900 USD po unci jer su investitori zatražili sigurnije investicije pod utjecajem geopolitičkih neizvjesnosti. Tijekom američkog trgovanja tenzije su intenzivirane. Ukrajina je proglasila izvanredno stanje i pozvala građane da se iz Rusije vrate u Ukrajinu. Ovakve vijesti su utjecale na to da se cijena zlata tijekom trgovanja poveća na razinu od 1.950 USD po unci. U četvrtak je Rusija započela invaziju na Ukrajinu, što je potaklo tražnju za sigurnim investicijama. Ipak, usprkos snažnom rastu cijene zlata, takav rast nije održan. Geopolitički rizici i dalje potiču rast cijene zlata. Napad Rusije na Ukrajinu izazvao je šokove širom svijeta, ali činilo se da se investitori postupno povlače iz zlata nakon priopćenja Bijele kuće da će uvesti sankcije, ali da neće isključiti Rusiju iz SWIFT-a (što se tijekom vikenda ipak dogodilo za neke banke). Središnja banka Rusije je priopćila da će ponovo početi da kupuje zlato, svega dvije godine nakon dugoročnih kupovina od strane ove središnje banke, a koje su u značajnoj mjeri održavale cijenu zlata tijekom protekloga desetljeća. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.889,34 USD (1.676,76 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,48%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.